

ВИСНОВОК

наукового керівника члена-кореспондента НАН України, доктора медичних наук, професор, завідувача відділу фізіології кровообігу Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України

Сагача Вадима Федоровича

на дисертаційну роботу

Кравчука Олександра Миколайовича

«Вплив рівнів синтезу ендogenous сірководню на кардіодинаміку і судинний тонус у хворих на гіпертонічну хворобу»

1. Характеристика аспіранта Кравчука О.М.

У процесі роботи над дисертаційним дослідженням Кравчук О.М виявив високу працездатність, загальну ерудицію та наполегливість в опануванні нових освітніх компонентів та набув нових знань, умінь, навичок та компетентностей, які допомогли йому на високому рівні виконати наукове дослідження.

У процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи Кравчук О.М. проявив себе як самостійний, наполегливий, відповідальний, високоерудований науковець, який уміє поставити і вирішити складні наукові завдання. Володіє методами наукових досліджень, комунікаційними та іншими компетентностями, що дозволяють йому цілісно, у логічній послідовності представляти результати власних досліджень, публікувати їх у вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях, обговорювати у науковій спільноті, обґрунтовувати та відстоювати власні наукові досягнення.

Кравчук О.М. лікар-хірург вищої категорії, також вища категорія за спеціалізацією організація охорони здоров'я, працює на посаді генерального директора комунального підприємства «Хмільницька центральна лікарня», магістр за спеціальністю управління та адміністрування.

За період навчання Кравчук О.М. набув теоретичних знань, умінь, навичок та компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання наукових і практичних завдань у галузі медицини, провів власне наукове дослідження за темою «Вплив рівнів синтезу ендogenous сірководню на кардіодинаміку і судинний тонус у хворих на гіпертонічну хворобу». Плідно співпрацював з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі. Результати отримані в ході дослідження, мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

2. Рівень знань, умінь і навичок аспіранта

Кравчук О.М набув здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та практичне впровадження отриманих результатів; концептуальних та методологічних знань в галузі медицини та професійній діяльності.

Освоїв знання сучасних тенденції розвитку і найбільш важливі нові наукові досягнення в області медицини, а також у суміжних галузях, розуміння сучасних наукових теорій і методів, уміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу.

Застосовує знання, розуміння та креативне мислення для розв'язування задач синтезу та аналізу елементів та систем, характерних обраній області наукових досліджень. Застосовує системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін та враховуючи різноманітні аспекти під час розв'язання теоретичних та прикладних задач обраної області наукових досліджень, реалізацію та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

Володіє критичним аналізом, оцінкою і синтезом нових та комплексних ідей.

Ефективно спілкується на професійному та соціальному рівнях; презентує, обговорює, здійснює трансфер набутих знань в межах правового поля сфери охорони, захисту та використання об'єктів інтелектуальної власності; демонструє навички наукової комунікації, міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я, представляє широкий науковій спільноті та громадськості результати власних наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі.

Має здатність адаптуватись до нових умов, самостійно приймати рішення та ініціювати оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти, орієнтовані на поглиблення інтеграційних зв'язків науки та професійної діяльності; усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань; здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики; діяти на основі етичних міркувань в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження. Демонструє значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну доброчесність, постійну відданість розвитку нових ідей та процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

3. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації: виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

Індивідуальний та навчальний плани аспірантом Кравчуком О.М. виконані у повному обсязі. За час навчання в аспірантурі виконано в повному обсязі навчальну програму (здано всі іспити і заліки відповідно до навчального плану), здані кандидатські іспити – філософія, іноземна мова, патологічна фізіологія. Дані про відсутність порушень академічної доброчесності: Отриманий звіт, тип перевірки (DocsInternet), де 1,54 % схожість, 2,74% вилучень, 0,0% цитувань.

4. Актуальність теми дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Кравчука О.М. «Вплив рівнів синтезу ендogenous сірководню на кардіодинаміку і судинний тонус у хворих на гіпертонічну хворобу». Артеріальна гіпертонія займає одне з перших місць у структурі смертності в Україні та світі. Вона є найвагомим чинником розвитку інфаркту міокарда та інсульту. За оцінками ВООЗ, гіпертонією страждає кожен четвертий чоловік і кожна п'ята жінка. Приблизно 90-95% випадків артеріальної гіпертонії відносяться до категорії первинної гіпертонії, яка характеризується появою високого кров'яного тиску без будь-яких очевидних причин. Решта 5-10% випадків артеріальної гіпертонії, яку називають вторинною, симптоматичною гіпертонією, спричиняються хворобами інших органів і систем. Гіпертонічна хвороба є найбільш частим захворюванням, притаманним людям похилого віку. Старіння супроводжується суттєвим ремоделюванням тканин серцево-судинної системи, в основі якого лежать процеси фіброзу, системного запалення, оксидативного і нітрозативного стресу, що в результаті стають причиною недостатнього синтезу АТФ і розвитку мітохондріальної дисфункції.

5. Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами

Дисертаційне дослідження виконаною автором безпосередньо пов'язане з тематикою науково-дослідних робіт, що виконуються в Інституті фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, зокрема: «Дослідження ролі сигнальних сполук сірки в реакціях серцево-судинної системи щурів при різних станах організму» (2014-2018, № державної реєстрації 0113U007276), «Дослідження ролі систем сірководню і глутатіону в серцево-судинній реактивності в нормі і патології» (2019-2023, № державної реєстрації 0118U007352).

6. Наукова новизна одержаних результатів

У дисертаційній роботі вперше встановлено:

- фітопрепарат (часник у капсулах) в ролі донора сірководню здатний підвищувати концентрацію H₂S в плазмі крові не тільки в залежності від тривалості вживання, але й від віку пацієнтів з артеріальною гіпертензією;
- доведена антирадикальна та антиоксидантна дія досліджуваного фітопрепарату, що реалізується у зменшенні маркерів ПОЛ, у гальмуванні нітрозативного стресу (дані процеси більш виражені у старших пацієнтів з гіпертензією);
- встановлено наявність протизапального ефекту фітопрепарату незалежно від віку пацієнтів з артеріальною гіпертензією проте в залежності від тривалості його застосування;
- охарактеризовані при гіпертензії ультраструктурні зміни в клітинах крові – тромбоцитах та лейкоцитах;
- розвиток мітохондріальної дисфункції в лейкоцитах при гіпертензії, а також встановлений той факт, що при даній патології має місце виражена активація ультраструктурних ознак мітофагії;

- результати, які вказують на позитивний вплив донора сірководню на ультраструктуру тромбоцитів та мітохондрій в лейкоцитах, з різним ступенем вираженості процесів в залежності від тривалості терапії та віку пацієнтів;

- що PLP у осіб старшого віку з гіпертензією може справляти на досліджувані показники ефект, подібний до отриманого при застосуванні фітопрепарату донора сірководню.

7. Результати, отримані в роботі

Результати, отримані в роботі, мають, практичне значення полягає у тому, що на основі отриманих результатів показані можливості використання препарату часнику як для нормалізації зниженого при артеріальній гіпертензії вмісту сірководню, так і у якості м'якого антитромботичного засобу при ознаках гіпертонії і гіперхолестеринемії.

8. Повнота викладення матеріалу дисертації у наукових публікаціях

Основні наукові положення й результати дисертаційного дослідження висвітлено у 8 публікаціях автора, з них 2 статті у міжнародних періодичних виданнях, де Кравчук О.М. є першим автором та 4 матеріалів апробаційного характеру.

9. Ступінь обґрунтованості наукових положень

Основні наукові положення та висновки дисертаційного дослідження, зокрема ті, що характеризують наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, автор отримав самостійно. Основні положення та результати дисертаційної роботи представлені для обговорення на наукових і науково-практичних конференціях та семінарах різних рівнів. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації забезпечується оригінальністю змісту і логікою викладення матеріалу; широтою та різноманітністю опрацьованої джерельної бази.

Методологічну основу дисертаційного дослідження формує поєднання низки підходів (системний та структурно-функціональний), методів (аналіз, синтез, моделювання, порівняння). Це дозволила дисертанту запропонувати низку теоретичних висновків і практичних рекомендацій.

Зроблені висновки достатньо аргументовані та обґрунтовані і являють собою логічне завершення роботи.

10. Структура і зміст дисертації, її завершеність та відповідність встановленим вимогам щодо оформлення.

Дисертація складається з анотацій, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел. Дисертаційна робота відповідає усім вимогам щодо

оформлення дисертаційних робіт.

11. Дискусійні положення та зауваження до дисертації відсутні.

12. Загальний висновок

Дисертаційна робота Кравчука О.М. «Вплив рівнів синтезу ендogenous сироватки на кардіодинаміку і судинний тонус у хворих на гіпертонічну хворобу» відповідає вимогам на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина за своїми актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язанням проблем, практичним значенням відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), Відповідність встановленим вимогам щодо оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р.

Завідувач відділу фізіології кровообігу,
член-кореспондент НАН України,
доктор медичних наук,
професор

В.Ф. Сагач

ІНСТИТУТ фізіології ім. О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАН УКРАЇНИ
В.Ф. Сагач
